

Klima- og miljødepartementet

Oslo, 13.03.2020

Innspill til ny avtale mellom KLD og Enova for perioden 2021 - 2025

Norsk Varmepumpeforening (NOVAP) er en interesseorganisasjon som arbeider for økt bruk av varmpumper i det norske energisystemet. Varmepumper i Norge bidrar årlig med ca. 10 TWh fornybar energi i bygg, industri og fjernvarme.

Energieffektivisering er et viktig klimatiltak

Det er mye å hente på å bruke energien smartere i Norge. Energieffektivisering av bygninger består av lite kontroversielle og ofte lønnsomme tiltak. Selv om tiltakene er lønnsomme er det ikke en selvfølge at de blir gjennomført siden det er lav bevissthet rundt dette blant mange boligeiere og beslutningstakere innen privat og offentlig sektor. Energieffektivisering bidrar også til bedre inn klima og komfort.

Bygg er den sektoren som bruker mest energi (80 TWh) og mest strøm (65 TWh) i Norge. NVE har i sine prognoser en forventning om at strømforbruket i byggsektoren skal reduseres til 62 TWh i 2030. Norge har innført forbud mot bruk av fossil energi i nybygg og forbud mot bruk av fossil olje i eksisterende bygninger. Energibruk i bygg utenom elektrisitet består derfor i hovedsak av fjernvarme og bioenergi.

Elektrifisering er svært viktig for å kutte klimagassutslipp i Norge. For å gjennomføre 50 prosent kutt i klimagassutslipp som beskrevet i Klimakur 2030, er vi avhengig av en omfattende elektrifisering av flere sektorer. Ut ifra framskrivningene i NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse (2019) og Klimakur 2030 vil disse sektorene øke sitt elforbruk med 23 TWh frem til 2030.

23 TWh med nytt elforbruk kan enten komme fra ny kraftproduksjon eller fra energieffektivisering i byggsektoren. NVE sin referansebane gir 3 TWh energieffektivisering inklusive egenproduksjon av solenergi fra bygninger. I basisscenarioet har NVE inne hele 25 TWh vindkraft i 2030. I høringsrunden i forbindelse med Nasjonal ramme for vindkraft var det mange som spilte inn at Norge burde satse på klimatiltak med minst mulig tap av norsk natur og færrest mulige naturinngrep. Klimaendringene og tapet av naturmangfold er to utfordringer som må løses i fellesskap. Ved å satse på energieffektivisering er det mulig å redusere behovet for å bygge ut landbasert vindkraft, og vi kan velge å bygge ut de vindparkene som er mest formålstjenlige i forhold til vindressurser, tilknytning til nettet, naturverdier og lokale konflikter.

Mål om 10 TWh elsparing innen 2030

NOVAP mener referansebanen med kun 3 TWh energieffektivisering i byggsektoren innen 2030 er for lite ambisiøs. Vi ønsker oss et mål om 10 TWh elsparing innen 2030 med en nedtrappingsplan tilsvarende den vi har for klimagassutslipp. Vi er hovedsakelig opptatt av at Norge har et nasjonalt mål for energieffektivisering. Enova vil være ett av flere virkemidler for å oppnå dette målet. Hvis andre virkemidler ikke bidrar tilstrekkelig, må disse styrkes eller Enova må bidra mer.

Enova må gi støtte til kjent og velprøvd teknologi

NOVAP mener det er viktig at Enova gir støtte til kjent og velprøvd teknologi i perioden frem til 2030. Hvis Enova kun skal støtte introduksjon av ny teknologi må myndighetene inn med andre kraftfulle virkemidler for å utløse det store potensialet for energieffektivisering i byggsektoren. NOVAP mener også det er viktig og nødvendig at Enova gir støtte til enkelttiltak og ikke kun helhetlig oppgradering.

Vi mener det er viktig at støtte er rettighetsbasert og at støtteprogrammene har en forutsigbarhet over tid slik at disse i minst mulig grad endrer seg gjennom planlegging, prosjektering og bygging. Det bør vektlegges at krav til søknad og rapportering er rimelig i forhold til støttebeløp.

Energieffektivisering i småhus

NOVAP mener det er viktig at Enova støtter energitiltak i småhus. Dette er en av de tingene vanlige folk kan gjøre for å bidra til reduserte klimagassutslipp. Ved å gjennomføre energitiltak i egen bolig vil de kunne bidra i den store klimadugnaden. Vi er ikke imot at myndighetene støtter CCS eller havvind med mange milliarder kroner, men vi mener det er viktig at myndighetene også støtter de små tiltakene den enkelte husholdning har mulighet for å gjennomføre.

Vi mener at helhetlig oppgradering av boliger bør støttes videre, men ser at det kun er et fåtall som velger å benytte seg av dette tilbudet. For å utløse det store potensialet for energieffektivisering i boligsektoren er det nødvendig også å støtte enkelttiltak. Vi mener Enova i større grad enn i dag må gi støtte til de mest energieffektive produktene innenfor hver produktkategori. Når det gjelder varmepumper vil det ha stor betydning for total energibesparelse hvilke type varmepumper og systemløsninger som velges. Vi mener Enova må bidra til at den beste tilgjengelige teknologien i størst mulig grad velges.

Innspill til innretning på støtteordninger:

- Vi ønsker at Enova gjennomfører et prøveprosjekt spesielt rettet mot enøktiltak i boligen til lavinntektsfamilier. Dagens støtteordning har i liten grad truffet denne målgruppen
- Vi ønsker at Enova iverksetter et prøveprosjekt hvor de i et område gjennomfører varige energi- og effektreduserende tiltak som alternativ til oppgradering av trafo- og nettstasjoner. Dette kan typisk være tiltak som mer energieffektive vinduer, etterisolering av bygningskropp og væske-til-vann varmepumper
- Vi ønsker at Enova vurderer om det er enkelte geografiske områder som krever en annen innretning på støtteordningene

Energieffektivisering i borettslag og sameier

Beregninger viser at beboere i blokkbebyggelse kan bidra med besparelser på rundt 1,5 TWh. Vi mener det er behov for egne støtteordninger mot dette segmentet, og at Enova også må ha egen rådgivning for styre i borettslag som ofte har mangelfull bestillerkompetanse.

Energieffektivisering i kommunale bygg

Det er et stort potensial for energieffektivisering i kommunale bygninger. Ved å energieffektivisere bygningsmassen kan kommunene frigjøre midler til andre velferdsoppgaver som skole, eldreomsorg etc. Som for borettslag og sameier mener vi det er behov for egne støtteordninger rettet mot kommuner og fylkeskommuner.

Energieffektivisering i industrien

Dagens støtteordninger innenfor industrien oppfatter vi at treffer relativt godt og mener det er viktig at disse videreføres. Dette området trenger en økt satsning og det bør også være målrettede programmer for å fase ut fossil energi i den delen av industrien som er ikke-kvotepliktig. Industri krever også egen rådgivning, men dette er et område hvor Enova i dag har ansatte med god innsikt og kompetanse på de utfordringer som industrien har.

Støtteordninger mot andre sektorer

Fra Klimakur 2030 ser man at utslippene i Norge er fordelt på mange ulike sektorer. Vi mener i utgangspunktet at Enova bør gi støtte og rådgivningen innenfor alle sektorer hvor det er klimagassutslipp og et potensial for energieffektivisering. Hvis vi skal komme til lavutslippssamfunnet i 2050 er alle utslipp viktige uansett hvor lite eller mye de utgjør av totalen. Dette er sektorer som landbruk, fiskeindustri og havbruk, bygg og anlegg med flere.

Økonomisk ramme

NOVAP mener Enova må ha større rammer enn i dag innenfor energieffektivisering hvis Norge skal kunne frigjøre tilstrekkelig strøm for å kutte klimagassutslipp med 50 % innen 2030. Vi mener at husholdningene som et minimum må få tilbake like mye i støtte som de hvert år betaler inn i Enovafondet over nettleien. Vi mener det hvert år bør gis 2 – 2,5 milliarder kroner til energitiltak i byggsektoren. Mer penger til Enova kan finansieres gjennom å øke påslaget på nettleien.

Informasjonstiltak og rådgivning

Enova bør ha midler til informasjonstiltak og rådgivning. Enøktelefonen er et godt tiltak og bør videreføres. Ordningen med energimerking av bygninger bør videreutvikles, og den må bli kjent og etterspurt av boligkjøpere. Vi ønsker oss også mulighet for at Enova kan støtte lokale initiativ med personlig rådgivning mot boligeiere. Dette er noe de blant annet har gjennomført i Asker kommune med stor suksess. Vi mener også Enova bør sette av midler til å støtte organisasjoner som driver informasjonarbeid og rådgivning om enøk- og klimatiltak mot relevante målgrupper.

Med vennlig hilsen

Rolf Iver Mytting Hagemoen
Norsk Varmepumpeforening
E-post: river@novap.no